

ЗАКОН

О РЕШАВАЊУ СУКОБА ЗАКОНА И НАДЛЕЖНОСТИ У СТАТУСНИМ, ПОРОДИЧНИМ И НАСЛЕДНИМ ОДНОСИМА

("Сл. лист СФРЈ", бр. 9/79 и 20/90, "Сл. лист СРЈ", бр. 46/96 и "Сл. лист СЦГ", бр. 1/2003 - Уставна повеља)

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Овим законом прописују се правила за решавање сукоба републичких закона у области статусних односа физичких и правних лица, брачних односа, односа родитеља и деце, односа усвојења, односа старатељства и наследних односа, као и за решавање сукоба надлежности између органа у републикама у односима из тих области.

Члан 2

Овим законом прописују се и правила о меродавном праву кад је прописима Савезне Републике Југославије или међународним уговором предвиђено да је за правне односе из члана 1. овог закона меродавно право Савезне Републике Југославије, односно да је за решавање тих односа надлежан орган Савезне Републике Југославије.

Члан 3

Ако право друге државе упућује да се на права и обавезе југословенског држављанина у односима из члана 1. овог закона као меродавно примењује право Савезне Републике Југославије, меродавно право Савезне Републике Југославије је право републике на чијој територији он има пребивалиште, а ако нема пребивалиште на територији Савезне Републике Југославије, меродавно је право републике чији је држављанин, ако овим или другим савезним законом није друкчије одређено.

Члан 4

Ако по правилима међународног права на права и обавезе страног држављанина као меродавно право треба применити право државе чији је он држављанин, за лице без држављанства или чије се држављанство не може утврдити меродавно је право републике на чијој територији то лице има пребивалиште, односно боравиште.

Ако лице из става 1. овог члана нема пребивалиште, односно боравиште на територији Савезне Републике Југославије, а правила међународног права упућују на примену права Савезне Републике Југославије, меродавно је право републике чији је орган надлежан за решавање датог односа.

Члан 5

Ако овим или другим савезним законом није друкчије одређено, правни акт у погледу облика пуноважан је ако је састављен по праву републике где је акт предузет, или по праву републике где настаје правно дејство акта, или по праву меродавном за садржину акта.

Правни акт који се односи на непокретност пуноважан је у погледу облика ако је састављен по праву републике на чијој се територији налази непокретност.

Члан 6

Ако овим или другим савезним законом није одређено меродавно право за правни однос у областима обухваћеним овим законом, за тај однос меродавно је право републике чији је орган надлежан за решавање тог односа.

Члан 7

Ако приликом утврђивања меродавног права настане спор о чињеницама или о постојању или непостојању правног односа или права на основу којих се одређује право републике које је меродавно за дати правни однос, спор о тим чињеницама, односно о постојању или непостојању правног односа или права решава се по праву републике чији орган решава о томе.

Члан 8

(Брисан)

II МЕРОДАВНО ПРАВО У СТАТУСНИМ ОДНОСИМА

Члан 9

Правна способност и пословна способност југословенског држављанина утврђују се по праву републике на чијој територији он има пребивалиште.

Ако југословенски држављанин нема пребивалиште на територији Свезне Републике Југославије, његова правна способност и пословна способност утврђују се по праву републике чији је он држављанин.

Ако југословенски држављанин није пословно способан по праву републике на чијој територији има пребивалиште, његова пословна способност утврђује се по праву републике чији је он држављанин.

Члан 10

Својство правног лица, његова делатност, односно делокруг и овлашћења утврђују се по праву републике на чијој се територији налази орган у чији је регистар уписано то правно лице, односно по праву о коме је оно основано, ако уписивање у регистар није обавезно.

Члан 11

За ограничење или лишење пословне способности југословенског држављанина меродавно је право републике на чијој територији он има пребивалиште, а ако нема пребивалиште на територији Свезне Републике Југославије, меродавно је право републике чији је он држављанин.

Члан 12

За проглашење несталог југословенског држављанина за умрлог и за доказивање смрти меродавно је право републике на чијој је територији он имао пребивалиште у време нестанка, а ако није имао пребивалиште на територији Свезне Републике Југославије, меродавно је право републике чији је био држављанин у време нестанка.

III МЕРОДАВНО ПРАВО У БРАЧНИМ ОДНОСИМА И ОДНОСИМА РОДИТЕЉА И ДЕЦЕ, УСВОЈЕЊА И СТАРАТЕЉСТВА

Члан 13

Услови за закључење брака југословенског држављанина утврђују се по праву републике на чијој територији он има пребивалиште.

Ако југословенски држављанин нема пребивалиште на територији Савезне Републике Југославије, или ако не испуњава услове за закључење брака по праву из става 1. овог члана, услови за закључење брака утврђују се по праву републике чији је он држављанин.

Члан 14

Ако је по правилима међународног права за утврђивање услова за закључење брака страног држављанина или лица без држављанства меродавно право Савезне Републике Југославије, услови за закључење брака утврђују се по праву републике на чијој територији он има пребивалиште, а ако нема пребивалиште на територији Савезне Републике Југославије, меродавно је право републике на чијој се територији брак закључује.

Члан 15

За облик закључења брака меродавно је право републике на чијој се територији брак закључује.

За облик закључења брака пред дипломатским, односно конзуларним представништвом Савезне Републике Југославије у иностранству меродавно је право републике на чијој територији будући брачни другови имају или су имали последње пребивалиште, а ако таквог пребивалишта нема, меродавно је право републике чији су држављани оба будућа брачна друга.

Ако будући брачни другови немају ни исто републичко држављанство, меродавно је право републике за које се они споразумно одлуче.

Члан 16

За личне и имовинске односе брачних другова меродавно је право републике на чијој територији они имају заједничко пребивалиште.

Ако брачни другови немају пребивалиште на територији исте републике за њихове личне и имовинске односе меродавно је право републике чији су држављани, а ако немају ни исто републичко држављанство, меродавно је право републике за које се они споразумно одлуче, а ако не постигну споразум - право републике на чијој је територији или по чијим је прописима брак закључен.

Ако брачни другови или само један од њих немају пребивалиште на територији Савезне Републике Југославије, за њихове личне и имовинске односе меродавно је право републике чији су они држављани, а ако немају ни исто републичко држављанство, меродавно је право републике за које се они споразумно одлуче, а ако не постигну споразум - право републике на чијој је територији или по чијим је прописима брак закључен.

Члан 17

Ако је један брачни друг југословенски држављанин, а други страни држављанин, или ако су оба брачна друга страни држављани, а по правилима међународног права је меродавно право Савезне Републике Југославије, за њихове личне и имовинске односе меродавно је право републике на чијој територији брачни другови имају или су имали последње заједничко пребивалиште, а ако на територији Савезне Републике Југославије немају или нису имали последње заједничко пребивалиште, меродавно је право републике на чијој је територији или по чијим је прописима брак закључен.

Члан 18

За развод брака и за правне последице развода брака меродавно је право републике на чијој територији оба брачна друга имају пребивалиште у време подношења тужбе.

Ако у време подношења тужбе за развод брака брачни другови немају пребивалиште на територији исте републике, за развод брака је меродавно право републике на чијој су територији брачни другови имали последње заједничко пребивалиште, а ако нису имали ни последње заједничко пребивалиште - право републике чији су држављани.

Ако брачни другови немају ни исто републичко држављанство, за развод брака је меродавно право републике на чијој је територији или по чијим је прописима брак закључен.

Члан 19

Ако брачни другови нису имали заједничко пребивалиште на територији Савезне Републике Југославије нити имају исто републичко држављанство, а брак је закључен пред страним органом, за развод брака и правне последице развода брака меродавно је право републике на чијој се територији налази пребивалиште једног од брачних другова, а ако ниједан од брачних другова нема пребивалиште на територији Савезне Републике Југославије, меродавно је право републике пред чијим се судом води парница за развод брака.

Члан 20

Ако је један брачни друг југословенски држављанин а други страни држављанин, или су оба брачна друга страни држављани, а по правилима међународног права за развод брака и за правне последице развода брака је меродавно право Савезне Републике Југославије - меродавно је право републике на чијој територији брачни другови имају или су имали последње заједничко пребивалиште, а ако на територији Савезне Републике Југославије немају нити су имали последње заједничко пребивалиште, меродавно је право републике на чијој је територији брак закључен, уколико је закључен у Савезној Републици Југославији или, ако је брак закључен у иностранству и пред страним органом - право републике пред чијим се судом води парница за развод брака.

Члан 21

За поништење брака и за проглашење брака непостојећим, као и за правне последице поништеног брака или брака проглашеног непостојећим, меродавно је право републике по коме су цењени услови за закључење брака.

Члан 22

За права и дужности између родитеља и деце меродавно је право републике на чијој територији родитељи и деца имају пребивалиште.

Ако родитељи и деца немају пребивалиште на територији исте републике, за њихова међусобна права и дужности меродавно је право републике чији су држављани.

Ако родитељи и деца немају ни пребивалиште на територији исте републике ни исто републичко држављанство, за њихова међусобна права и дужности меродавно је право републике на чијој се територији налази пребивалиште родитеља, односно детета, који остварују своје право, односно право републике чији је држављанин родитељ, односно дете, ако је то право за њих повољније.

Члан 23

За права и дужности између родитеља и деце, ако се једни или други налазе у иностранству, меродавно је право републике на чијој територији деца, односно родитељи имају пребивалиште, или ако је то повољније за лице које полаже право на издржавање - право републике чији је оно држављанин.

Ако ни родитељи ни деца немају пребивалиште на територији Савезне Републике Југославије, за њихова међусобна права и дужности меродавно је право републике чији су држављани, а ако немају ни исто републичко држављанство - право републике чији је држављанин лице које полаже право на издржавање.

Члан 24

Ако по правилима међународног права на међусобна права и дужности између родитеља и деце, кад је било који од њих страни држављанин, као меродавно треба применити право Савезне Републике Југославије, меродавно је право републике на чијој територији родитељи и деца имају пребивалиште, а ако на територији Савезне Републике Југославије немају заједничко пребивалиште, меродавно је право републике на чијој територији има пребивалиште било које лице које полаже право на издржавање или лице од ког се захтева издржавање, ако је то лице југословенски држављанин.

Ако у случају из става 1. овог члана ни родитељи ни деца немају пребивалиште на територији Савезне Републике Југославије, за њихова међусобна права и дужности меродавно је право републике чији је држављанин лице које има југословенско држављанство.

Члан 25

Ако по правилима међународног права за регулисање међусобних права и дужности између родитеља и деце, који су страни држављани, као меродавно треба применити право Савезне Републике Југославије, меродавно је право републике на чијој територији они имају пребивалиште, а ако немају заједничко пребивалиште на територији Савезне Републике Југославије - право републике на чијој се територији налази пребивалиште лица од ког се захтева издржавање, а ако ни то лице нема пребивалиште на територији Савезне Републике Југославије, а има га лице које захтева издржавање, меродавно је право републике на чијој се територији налази пребивалиште тог лица.

Члан 26

За регулисање издржавања између сродника, осим између родитеља и деце, меродавно је право републике на чијој се територији налази пребивалиште лица од ког се захтева издржавање, а ако то лице нема пребивалиште на територији Савезне Републике Југославије, меродавно је право републике чији је он држављанин.

Члан 27

За лишење, продужење или враћање родитељског права меродавно је право републике на чијој се територији налази пребивалиште родитеља, а ако родитељ нема пребивалиште на територији Савезне Републике Југославије - право републике чији је он држављанин.

За лишење, продужење или враћање родитељског права родитеља који је страни држављанин, ако по правилима међународног права треба применити право Савезне Републике Југославије, меродавно је право републике на чијој територији родитељ има пребивалиште, а ако родитељ нема пребивалиште на територији Савезне Републике Југославије, меродавно је право републике на чијој територији дете има пребивалиште или право републике чији је оно држављанин.

Члан 28

За утврђивање или оспоравање очинства, односно материнства меродавно је право републике на чијој се територији налази пребивалиште лица за које се претпоставља да је отац, односно мајка (у даљем тексту: претпостављени отац, односно претпостављена мајка), а ако претпостављени отац, односно претпостављена мајка нема пребивалиште на територији Савезне Републике Југославије, меродавно је право републике чији је држављанин претпостављени отац, односно претпостављена мајка.

Ако претпостављени отац, односно претпостављена мајка није југословенски држављанин, а по правилима међународног права за утврђивање или оспоравање очинства, односно материнства треба применити право Савезне Републике Југославије, меродавно је право републике на чијој територији претпостављени отац, односно претпостављена мајка има пребивалиште, а ако на територији Савезне Републике Југославије немају пребивалиште - право републике на чијој се територији налази пребивалиште детета, или право републике чији је дете држављанин ако се пребивалиште детета не налази на територији Савезне Републике Југославије.

Члан 29

Услови за усвојење југословенског држављанина утврђују се по праву републике на чијој територији усвојеник има пребивалиште, а ако се усвојење не може засновати по том праву, услови за усвојење утврђују се по праву републике на чијој територији усвојилац има пребивалиште, односно по праву републике чији је он држављанин.

Члан 30

Ако је усвојилац или усвојеник страни држављанин или лице без држављанства, а по правилима међународног права треба применити право Савезне Републике Југославије, за усвојење је меродавно право републике на чијој територији усвојеник има пребивалиште, а ако усвојеник нема пребивалиште на територији Савезне Републике Југославије, меродавно је право републике на чијој се територији налази пребивалиште усвојеоца ако је усвојилац југословенски држављанин, односно ако ни усвојилац ни усвојеник немају пребивалиште на територији Савезне Републике Југославије, право републике чији је држављанин било усвојилац било усвојеник.

Ако су и усвојеник и усвојилац страни држављани или лица без држављанства, а усвојење се заснива у Савезној Републици Југославији и по правилима међународног права треба применити право Савезне Републике Југославије, меродавно је право републике на чијој се територији налази пребивалиште усвојеника, а ако усвојеник нема пребивалиште на територији Савезне Републике Југославије, меродавно је право републике на чијој се територији налази пребивалиште усвојеоца, односно ако ни усвојилац нема пребивалиште на територији Савезне Републике Југославије - меродавно је право републике у којој се усвојење заснива.

Члан 31

За права и дужности између усвојиоца и усвојеника меродавно је право које је меродавно и за права и дужности између родитеља и деце (чл. 22. до 25).

Члан 32

За престанак усвојења меродавно је право по коме је усвојење засновано.

Члан 33

За стављање под старатељство малолетног лица или лица лишеног пословне способности, као и за права и дужности стараоца и за престанак старатељства, меродавно је право републике на чијој се територији налази пребивалиште лица које треба ставити под старатељство, а ако то лице нема пребивалиште на територији Савезне Републике Југославије, меродавно је право републике чији је оно држављанин.

Ако по правилима међународног права за стављање под старатељство страног држављанина или лица без држављанства као меродавно право треба применити право Савезне Републике Југославије, меродавно је право републике на чијој се територији налази пребивалиште или боравиште лица које треба ставити под старатељство.

IV МЕРОДАВНО ПРАВО У НАСЛЕДНИМ ОДНОСИМА

Члан 34

За расправљање заоставштине југословенског држављанина меродавно је право републике на чијој је територији он имао пребивалиште у време смрти.

Ако југословенски држављанин у време смрти није имао пребивалиште на територији Савезне Републике Југославије, за расправљање његове заоставштине меродавно је право републике чији је он био држављанин у време смрти.

Способност за прављење тестаментa југословенског држављанина утврђује се по праву предвиђеном у ст. 1. и 2. овог члана, а према времену прављења тестаментa.

Члан 35

Тестамент југословенског држављанина пуноважан је у погледу облика ако је састављен по праву републике на чијој је територији састављен, или по праву републике на чијој је територији завешталац имао пребивалиште, или по праву републике чији је држављанин завешталац био, или по праву републике чији је суд надлежан за расправљање заоставштине, или по праву републике које је меродавно за расправљање заоставштине.

Члан 36

Ако је по правилима међународног права за расправљање заоставштине страног држављанина или лица без држављанства меродавно право Савезне Републике Југославије, меродавно је право републике на чијој је територији страни држављанин или лице без држављанства имало пребивалиште у време смрти, а ако на територији Савезне Републике Југославије није имало пребивалиште - право републике на чијој се територији налази заоставштина, односно њен претежни део.

V МЕРОДАВНО ПРАВО О НАДЛЕЖНОСТИ

Члан 37

Кад је по пропису једне републике орган у тој републици надлежан за решавање одређеног правног односа, а по пропису друге републике за решавање тог односа је надлежан и орган у тој другој републици, за решавање датог односа надлежан је орган у републици коме је захтев за покретање поступка раније поднесен, а ако је захтев поднесен истог дана - надлежан је орган у републици који је први започео поступак.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, ако се поступак води о праву на непокретности, за решавање о том праву увек је надлежан орган у републици на чијем се подручју налази непокретност.

Члан 38

Ако се по правилима међународног права као орган надлежан за расправљање одређеног правног односа појављује орган Савезне Републике Југославије, надлежан је орган у оној републици на који упућују та правила.

Ако се по правилима међународног права надлежност одређује на основу југословенског држављанства, надлежан је орган у републици на чијој територији то лице има пребивалиште, односно боравиште, а ако оно нема пребивалиште ни боравиште на територији Савезне Републике Југославије, надлежан је орган у републици чији је оно држављанин.

VI ПРЕЛАЗНА И ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Члан 39

Овај закон примењиваће се на предмете у току, по којима до дана његовог ступања на снагу није донета првостепена одлука и на предмете у којима првостепена одлука донета до дана ступања на снагу овог закона буде поништена или укинута.

Члан 40

Овај закон ступа на снагу по истеку три месеца од дана његовог објављивања у "Службеном листу СФРЈ".